

Hogyan lehet egy csiperke faj egyszerre ehető és egyúttal mérgező is . . ?

Egy kis szervilizmussal fűszerezett hitbizomány és máris készen van egy újabb mikológiai G-pont. ;)

Komolyabbra fordítva, mindenki téved és tévedhet, azonban vannak olyan meghatározó személyek ezen a területen szintúgy, akiknek a „melléfogása” generációkon átívelő problémát eredményezhet. Főként azért, mert felületes volt esetleg a dokumentálás, valahol elhangzott stb., arról már nem beszélve, hogy a mai kor igencsak alapos módszereivel és eszközeivel szinte lehetetlen már annak az állításnak a 100%-os tudományos cáfolata, avagy bizonyítása. /pl. Amanita verna kontra A. decipiens ;) /

Több szerző is mérgezőnek írta (és a mai napig írja) le az A. romagnesii fajt, amely megegyezik az A. bresadolanus taxonnal. Ez a kulcsa a történetnek.

Kérdés, hogy eme vélekedés milyen tudományos alapokon nyugszik.

Valószínűleg itt Bon és Cappelli tévedése volt a kiindulópont, amely szerint az A. romagnesii kollektió tartalmazott fenolos szagú példányokat, ugyan később elismerték, hogy ezek valójában egy másik taxonhoz tartoztak.

Vélhetőleg ez és még egyéb hibák eredményezhették azt a helyzetet, hogy az egyik fajt mérgezőnek, a másikat pedig ehetőnek írták le.

Alapvetően azokat a csiperkéket minősítjük enyhén vagy erősebben mérgezőnek, amelyek biokémiai jellemzői a vegyszerszag (fenol - karbol, tinta, jód vagy ammónia), átmenetileg sárgulnak és Schäffer-reakciójuk negatív eredményt ad, toxinjuk pedig a fenol és/vagy hidrokinon.

Ennek a csoportnak lett a típusfaj (A. xanthodermus) utáni elnevezése a Xanthodermatei szekció.

Ezért is létezik máig az a generális szabály, ha egy csiperke rossz illatú/szagú, akkor étkezésre alkalmatlan, avagy mérgező.

Az A. bresadolanus/A. romagnesii komplex ellenben nem tartozik sem genetikailag, sem a szagát illetően, sem a Schäffer-reakcióját tekintve - amely pozitív - ebbe a csoportba és vélhetően annak ellenére, hogy ki nem állhatom az akác csiperkét, jelen pillanatban véleményem szerint bizonyíthatóan ez a faj nem tartalmaz toxint. /Megvallom korábban, az akkori ismereteim alapján én sem ezen a véleményen voltam. ;) /

Ennyi ellentmondás és hiányosság, amely ezt a gombát (is) körülveszi, hát mit is mondjak, nem könnyű kenyérkereset a szakellenőrök munkája. ;)

Fotóimon az akác csiperke (Agaricus bresadolanus), valamint egy törzsfa látható a Xanthodermatei csoport fajairól.

/Forrás: Agaricus section Xanthodermatei: a phylogenetic reconstruction with commentary on taxa - Mycologia, 97(6), 2005, pp. 1292–1315.; Parra Sánchez – Agaricus 2008./

Erdei Gombász Tanoda - www.napora.hu/gomba.html

Erdei Gombász Tanoda - www.napora.hu/gomba.html

Erdei Gombász Tanoda - www.napora.hu/gomba.html

Erdei Gombász Tanoda - www.napora.hu/gomba.html

KERRIGAN ET AL.: PHYLOGENY OF *AGARICUS* SECTION *XANTHODERMATEI*

